

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 143/2025-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a sudcov Libora Duľu a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zastúpenej Mgr. Michalom Kurnotom, advokátom, Páľovská 400/5, Žaškov, proti postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod č. k. 1 Kn 839/24/1100-3 a upovedomeniu zo 14. novembra 2024, postupu Krajskej prokuratúry v Bratislave v konaní vedenom pod č. k. 1 Kn 838/24/1100-3 a upovedomeniu z 15. novembra 2024, alternatívne proti postupu Okresnej prokuratúry Bratislava IV v konaní č. k. 1Pn 248/24/1104-10 a uzneseniu z 21. augusta 2024 a proti postupu Okresnej prokuratúry Bratislava IV v konaní č. k. 1Pn 367/24/1104-6 a uzneseniu z 21. augusta 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 14. januára 2025 domáha vyslovenia porušenia práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) v záhlaví označeným postupom a upovedomeniami krajskej prokuratúry. Zároveň sa domáha ich zrušenia a vrátenia vecí na ďalšie konanie, ako aj priznania náhrady trov konania. V prípade nerozhodnutia uvedeným spôsobom sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie identických práv postupom a uzneseniami okresnej prokuratúry, domáha sa ich zrušenia a vrátenia vecí na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala trestné oznámenie (podanie z 3. mája 2024), ktoré bolo odmietnuté uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava IV, odboru kriminálnej polície ČVS: ORP-258/3-VYS-B4-2024 z 2. júla 2024 v časti týkajúcej sa podozrenia zo spáchania zločinu sprenevery, uznesením ČVS: ORP-283/1-

VYS-B4-2024 z 2. júla 2024 bolo odmietnuté v časti podozrenia zo spáchania trestného činu nátlaku a trestného činu krivej výpovede. Na základe sťažností sťažovateľky okresná prokuratúra (i) uznesením č. k. 1Pn 367/24/1104-6 z 21. augusta 2024 zrušila prvé uznesenie vyšetrovateľa a podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku vec odložila, pretože trestné stíhanie nie je prípustné v zmysle § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a (ii) druhým uznesením č. k. 1Pn 248/24/1104-10 z 21. augusta 2024 zrušila druhé uznesenie vyšetrovateľa v časti skutku týkajúceho sa podozrenia pre prečin nátlaku podľa § 197 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a vec odložila, pretože trestné stíhanie nie je prípustné v zmysle § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, a v časti skutku týkajúceho sa podozrenia z prečinu krivej výpovede a krivej prisahy sťažnosť zamietla ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Na následnú žiadosť o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom konaní krajská prokuratúra sťažovateľku napadnutými upovedomeniami upovedomila, že nezistila žiadny rozpor so zákonom alebo iné pochybenie odôvodňujúce prijatie opatrenia.

3. Krajská prokuratúra v prvom upovedomení vo vzťahu ku skutku kvalifikovanému ako zločin sprenevery podľa § 213 ods. 1, 3 písm. b) Trestného zákona, ktorý mal byť spáchaný 16. mája 2014, pri ktorom je premlčacia doba 10 rokov, uviedla, že nedošlo k jej prerušeniu vznesením obvinenia alebo spáchaním nového trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje rovnaký alebo prísnejší trest. Premlčacia doba uplynula 16. mája 2024, preto bolo potrebné s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vec odložiť. K námietke sťažovateľky, že nedošlo k premlčaniu, pretože podozrivý sa dopustil trestného činu krivej výpovede, krajská prokuratúra uviedla, že podmienka podľa § 87 ods. 3 písm. b) Trestného zákona môže byť naplnená iba vtedy, ak existuje právoplatné rozhodnutie o tom, že konkrétny páchatel' spáchal v premlčacej dobe nový trestný čin, za ktorý zákon stanovuje trest rovnako prísny alebo prísnejší, ako bol trestný čin, o ktorého premlčanie ide. Jedinou podozrivou osobou je [REDAKOVANÉ], ktorý nebol nikdy súdom trestaný, ako správne uviedla okresná prokuratúra, neexistuje teda vyžadované právoplatné rozhodnutie. Argumenty sťažovateľky boli vyhodnocované len v súvislosti s tým, či nimi nemohlo dôjsť k naplneniu inej skutkovej podstaty trestného činu, ktorý by nebol premlčaný. Keďže predmetom preverovania bolo konanie podozrivého, ktorý si mal ponechať časť kúpnej ceny vo výške 10 000 eur, ktoré mal odovzdať dcére predávajúcej, iná ako už uvedená kvalifikácia skutku neprichádza podľa krajskej prokuratúry do úvahy.

4. Ku skutku kvalifikovanému ako prečin nátlaku podľa § 192 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, ktorý mal byť spáchaný najneskôr 16. mája 2014, pri ktorom je premlčacia doba 5 rokov, krajská prokuratúra v druhom upovedomení uviedla, že nedošlo k jej prerušeniu vznesením obvinenia alebo spáchaním nového trestného činu, za ktorý zákon ustanovuje rovnaký alebo prísnejší trest. Premlčacia doba uplynula najneskôr 16. mája 2019, preto bolo potrebné s poukazom na § 9 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vec odložiť. Vo vzťahu k námietke, že nedošlo k premlčaniu, pretože podozrivý sa dopustil trestného činu krivej výpovede, krajská prokuratúra uplatnila rovnaké argumenty ako v prvom upovedomení, že nedošlo k odsúdeniu podozrivého. Predmetom preverovania bolo konanie podozrivého, ktorý mal zneužiť nepriaznivú finančnú situáciu sťažovateľky a [REDAKOVANÉ] a pod nátlakom ich prinútiť podpísať zmluvu o prevode vlastníctva bytu, z čoho je podľa prokuratúry zrejmé, že do úvahy neprichádza iná kvalifikácia skutku ako prečinu nátlaku podľa § 192 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona. Ak sťažovateľka

namieta, že mohla byť spôsobená škoda väčšieho rozsahu, stále by išlo o právnu kvalifikáciu prečinu, kde je dĺžka premlčacej doby totožná.

5. K prečinu krivej výpovede a krivej prísahy podľa § 346 ods. 1 Trestného zákona krajská prokuratúra uviedla, že skutočnosti uvedené v trestnom oznámení boli preverované, vyšetrovateľ vypočul [REDAKOVANÉ] a zabezpečil súvisiace súdne rozhodnutia. Druhé uznesenie vyšetrovateľa v tejto časti krajská prokuratúra považovala za správne, presvedčivé, opodstatnené, keď obsahovalo dôvody, pre ktoré nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty, odkazy na dôkazy podporujúce jeho závery a reakcie na vyvstávajúce otázky. Krajská prokuratúra považovala aj druhé uznesenie v zodpovedajúcej časti za zákonné a opodstatnené. K podstate argumentácie sťažovateľky uviedla, že okolnosti podpisu zmluvy a vyplácania sumy 10 000 eur vzhľadom na odstup času (skutok z roku 2014) nie je možné riešiť v trestnom konaní, keďže je trestné stíhanie premlčané. Zostáva otázkou, prečo sťažovateľka, ak pri podpise zmluvy pociťovala nátlak od podozrivého a nedostala ani vyplatené sľúbené peniaze, nepodala ihneď trestné oznámenie, ale až so značným odstupom. Vyšetrovateľ správne uviedol, že výpoveďou [REDAKOVANÉ] sa zaoberal súd pri rozhodovaní, ktorý ju hodnotil aj v rámci ďalších dôkazov, nielen na jej podklade rozhodol v neprospech sťažovateľky. Odvolací súd potvrdil prvostupňové rozhodnutie a reagoval na argumenty sťažovateľky. Nahrávkou svedka [REDAKOVANÉ] sa zaoberali obidva sudy a konštatovali, že jeho výpoveď nemohla mať a ani nemala za následok nesprávne rozhodnutie, pretože súd vychádzal z obsahu dvojstranných právnych úkonov uzavretých medzi sporovými stranami, ktorý postačoval na rozhodnutie. Pre naplnenie znakov skutkovej podstaty tohto trestného činu nestačí iba uvedenie nepravdy v konaní pred súdom, ale nepravdy o okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie orgánu, ktorý o veci meritórne rozhodoval, tu Okresný súd Bratislava IV. V prípade výpovede svedka [REDAKOVANÉ] išlo iba o jeden z dôkazov, na ktorých podklade súd rozhodoval, nešlo o dôkaz izolovaný a podľa odôvodnenia súdnych rozhodnutí ani o dôkaz podstatný. K námietke, že sťažovateľke ani jej dcére nebola daná možnosť vyjadriť sa, prokuratúra uviedla, že zo znenia § 196 ods. 2 Trestného poriadku vyplýva možnosť vypočúť iba oznamovateľa, poškodeného a podozrivého a vyžiadať podklady, nie však realizovať výsluchy svedkov, a preto nebol realizovaný výsluch dcéry poškodenej. K nevypočutiu poškodenej prokuratúra uviedla, že doplnenie trestného oznámenia predstavuje fakultatívnu fázu a je na rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní, či zadovážené dôkazy poskytujú dostatočný podklad na rozhodnutie alebo je potrebné trestné oznámenie doplniť výsluchom. Krajská prokuratúra odkázala na princíp *ultima ratio*, na úlohu orgánov činných v trestnom konaní pri preverovaní trestného oznámenia a uzavrela, že na základe zadovážených podkladov jednoznačne nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu.

II.

Argumentácia sťažovateľky

6. Postup okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry a ich rozhodnutia vykazujú veľmi silné znaky arbitrárnosti a nedostatku racionálneho odôvodnenia. Je úplne absurdný záver okresnej prokuratúry, že nie je preukázané, že by si [REDAKOVANÉ] bol vedomý nepravdivosti svojej výpovede, ide iba o spôsob, ako sa „zbaviť“ veci. Takýto záver totiž predpokladá, že prokurátorka pripúšťa možnosť, že i) svedok [REDAKOVANÉ] zabudol, že na niekoho vyvíjal nátlak, ii) že by si protiprávne ponechal

cudzích 10 000 eur a že sa mu od seba vytvorila myšlienka, že sumu odovzdal na stretnutí, a keď túto myšlienku prezentoval pred súdom, tak vlastne neklamal.

7. Následne aj krajská prokuratúra absolútne nesprávne uviedla svoj záver (okolnosti podpisu zmluvy, prítomnosť osôb a nevyplatenie sumy vzhľadom na odstup času nie je možné riešiť v trestnom konaní, keďže trestné stíhanie je premlčané), ktorého prijatie by znamenalo, že svedok pred súdom môže vedome nepravdivo vypovedať o minulých skutočnostiach (v rozsahu, v akom ide o premlčané trestné činy) a nebolo by ho za to možné nijako postihovať. Vlastne mimo rámca zákona kreovala dôvod premlčania trestného stíhania. V žiadnom z označených rozhodnutí sa, čo sa týka pravdivosti a logickosti výpovede tohto svedka, neuvádza ani veta, pričom na ten účel sa mali zisťovať minulé skutočnosti z roku 2014 v rozsahu nevyhnutnom na posúdenie, či došlo k trestnému činu krivej výpovede v roku 2020.

8. Arbitrárnosť potvrdzuje aj to, že vyšetrovateľ a okresná prokuratúra vo svojich rozhodnutiach uviedli, že nie je preukázané, že by svedok [REDAKOVANÉ] vypovedal nepravdivo, a krajská prokuratúra na tomto tvrdení nezotrvala, keď konštatovala, že okresná prokuratúra nepochybila a správnosť nepokračovania v trestnom konaní odôvodnila tým, že stíhanie je premlčané a že nešlo o podstatnú skutočnosť.

9. Prokuratúry tvrdia, že výpoveď [REDAKOVANÉ] nemala podstatný význam pre rozhodnutie o veci, čo je v absolútnom rozpore s rozsudkami civilných súdov (body 77 a 78 rozsudku okresného súdu, Krajský súd v Bratislave prevzal jeho závery). Súd sa o jeho odpoveď oprel v podstatnej veci pri odôvodňovaní vôle sťažovateľky k uzatvoreniu kúpnej zmluvy, podpisu a odovzdaniu zmluvy. Odôvodnenie poskytnuté orgánmi činnými v trestnom konaní je v priamom rozpore s textom rozhodnutí súdov. Jeho výpoveď bola pre rozhodnutia súdov dôležitá a podstatná, keďže ide o jedinú osobu, ktorá sa k prípadnému nátlaku na podpis zmluvy mohla vyjadriť, a ak by nebola, tak by ju súd nepredvolal.

10. Záver prokuratúr, že trestné činy, ktoré mali byť spáchané v roku 2014, sú premlčané, a preto nemožno k nim začať trestné stíhanie, je nesprávny a arbitrárny. V decembri 2020 došlo k spáchaniu krivej výpovede, čo je dôvodom prerušenia plynutia premlčacej doby. Záver krajskej prokuratúry je v zjavnom rozpore s Trestným zákonom, ktorý hovorí o prerušení plynutia premlčacej doby v prípade spáchania trestného činu, nie v prípade odsúdenia páchatel'a. Aj keď niekedy orgány aplikujú tento pohľad, je nesprávny a spôsobuje arbitrárnosť rozhodnutí prokuratúr, mimo rámca zákona kreujú nový dôvod prerušenia plynutia premlčacej doby. Nezačatie stíhania z uvedeného dôvodu je nesprávne, dosahuje parametre arbitrárnosti.

11. Orgány činné v trestnom konaní nevyžiadali, nevypočuli a odignorovali legálne zhotovenú nahrávku, na ktorej [REDAKOVANÉ] v súkromí opisuje rozhodujúce skutočnosti inak, ako ich opísal pred súdom. Neexistuje dôvod, aby orgány tento dôkaz nevykonali, neurobili to svojvoľne. Orgány sa nezaoberali tým, či popis okolností podaný [REDAKOVANÉ] má základnú logiku (podpísaná zmluva o prevode by musela nelogicky putovať hore-dole po [REDAKOVANÉ]).

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podľa § 45 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Toto východisko je významné osobitne vtedy, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

13. Ústavný súd k možnosti porušenia základného práva na súdnu ochranu uvádza, že toto nie je aplikovateľné na rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní, pretože tieto nie sú súdom. Z uvedeného dôvodu je potrebné ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde aj bez bližšieho zaoberania sa jej obsahom, pretože námietky nespádajú do vecného rozsahu označeného základného práva.

14. Do pozornosti preto vystupuje v čl. 46 ods. 1 ústavy uvedené základné právo na inú právnu ochranu. V jeho medziach sa priznáva aj právo na odôvodnenie rozhodnutia (ktoré sa inak týka aj súdnych rozhodnutí), prípadne aj ďalšie súvisiace a primerane aplikovateľné garancie vrátane zákazu arbitrárnosti. Pretože sťažovateľka v podstate namietala odôvodnenie napadnutých uznesení a upovedomení, s dôrazom na materiálny prístup k ochrane ústavnosti ústavný súd nezostal pri závere o odmietnutí ústavnej sťažnosti len z dôvodu, že námietka nespadá do vecného rozsahu označeného základného práva na súdnu ochranu, a vecne ju prerokoval z hľadiska označeného čl. 46 ods. 1 ústavy a v ňom zakotveného základného práva na inú právnu ochranu, ktoré sa obsahovo prelína s označeným právom na súdnu ochranu.

15. Pri práve na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sťažovateľka neuviedla žiadne dôvody na jeho aplikáciu, preto ústavný súd nemohol postupovať obdobne ako pri základnom práve podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a musel ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde. Článok 6 ods. 1 dohovoru sa totiž týka iba rozhodnutí súdov o právach civilnej povahy alebo o opodstatnenosti trestného obvinenia osoby, ktorá je účastníkom konania pred súdom (III. ÚS 206/06, III. ÚS 2/09, II. ÚS 494/2014). Širší štandard ochrany práv oproti čl. 6 ods. 1 dohovoru poskytuje čl. 46 ods. 1 ústavy, ktorého namietané porušenie je predmetom prieskumu ústavným súdom v nasledujúcich bodoch.

III.1. K porušeniu označeného práva postupom a uzneseniami okresnej prokuratúry:

16. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je založená na princípe subsidiarity, čo znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení

sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať iba tými ústavnými sťažnosťami, ak sa sťažovateľ nemôže v súčasnosti a nebude môcť ani v budúcnosti domáhať ochrany svojich práv prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Z podstaty tejto ústavnej konštrukcie vyplýva, že predmetom ústavného prieskumu zo strany ústavného súdu môže byť (v zásade) len také rozhodnutie, prípadne postup orgánu verejnej moci, proti ktorému sťažovateľ nemá k dispozícii žiaden účinný prostriedok nápravy v zmysle § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže, resp. mohol domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred inými orgánmi verejnej moci, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie.

17. Vo vzťahu k napadnutým uzneseniam okresnej prokuratúry sťažovateľka využila prostriedok nápravy, ktorým je podanie žiadosti o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní prokurátorom. Taký prieskum vykonáva nadriadený prokurátor podľa príkazu generálneho prokurátora Slovenskej republiky č. 11/2019 z 28. novembra 2019 o postupe prokurátorov pri vybavovaní žiadostí o preskúmanie zákonnosti v predsúdnom trestnom konaní (ďalej len „príkaz“), ktorý upravuje postup prokurátora pri vybavovaní podania, ktorým sa podávateľ domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní alebo preskúmania zákonnosti postupu prokurátora v predsúdnom konaní vrátane postupu spočívajúceho v preskúmaní postupu policajta v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania podľa Trestného poriadku alebo odstránenia prieskumov prokurátora v predsúdnom konaní a ktoré nie je možné považovať za opravný prostriedok alebo iné podanie podľa Trestného poriadku. Príkaz je vyjadrením osobitného oprávnenia generálneho prokurátora podľa § 10 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o prokuratúre“) vydávať príkazy, pokyny a iné služobné predpisy, ktoré sú záväzné pre všetkých prokurátorov, právnych čakatel'ov prokuratúry, asistentov prokurátorov a ostatných zamestnancov prokuratúry. Také oprávnenie má osobitnú povahu vo vzťahu k ostatným inštitútom zákona o prokuratúre a keďže je príkaz pre prokurátorov záväzný, je postup podľa neho (čl. 6 ods. 4 príkazu spolu s nadväzujúcimi ustanoveniami zákona o prokuratúre) právnym prostriedkom na ochranu základných práv a slobôd podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (IV. ÚS 132/2020, IV. ÚS 420/2020, IV. ÚS 463/2020, IV. ÚS 310/2021).

18. Za takýchto skutkových okolností ústavný súd považoval využitie postupu preskúmania zákonnosti rozhodnutia vydaného v predsúdnom konaní (napadnutých uznesení) podľa príkazu za prekážku predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti vo vzťahu k uzneseniam prokurátora. Krajská prokuratúra mala právomoc preskúmať napadnuté uznesenia prokurátora, ako aj postup, ktorý im predchádzal, čo aj v primeranom čase uskutočnila. Sťažovateľka ďalej (a primárne) namieta výsledok prieskumu uskutočneného krajskou prokuratúrou a požiadavku na prieskum napadnutých uznesení formuluje alternatívne pre prípad nevyhovenia primárnemu návrhu.

19. Ústavný súd považuje v okolnostiach posudzovanej veci za relevantnú aj skutočnosť (vyplývajúcu z obsahu samotnej ústavnej sťažnosti, pozn.), že sťažovateľka v konečnom dôsledku

vyčítala napadnutým uzneseniam v zásade rovnaké pochybenia ako napadnutým upovedomeniam, ktorými boli odložené sťažovateľkine žiadosti. Úloha ústavného súdu sa v tomto smere musí obmedziť na posúdenie ústavnej akceptovateľnosti vysporiadania sa krajskej prokuratúry s argumentáciou sťažovateľky, ktorú predniesla práve vo svojich žiadostiach, a preto ústavný súd odmieta sťažovateľkou podanú ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutým uzneseniam podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K postupu a napadnutým upovedomeniam krajskej prokuratúry:

20. Sťažovateľka namieta odôvodnenie napadnutého upovedomenia (arbitrárnosť, nedostatok racionálneho odôvodnenia, absurdné závery).

21. Podstata základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv v prípadoch ustanovených zákonom na súde alebo na inom orgáne Slovenskej republiky. Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom aj trestnoprávnej ochrany svojho konkrétneho práva aj na inom orgáne Slovenskej republiky, t. j. v tejto veci u orgánov činných v trestnom konaní. Jeho obsahom je oprávnenie, aby sa orgány činné v trestnom konaní trestným oznámením sťažovateľa, resp. inými podaniami náležite zaoberali. Porušiť toto právo môžu tieto orgány vtedy, ak by podania sťažovateľa ignorovali alebo im nevenovali pozornosť zodpovedajúcu ich povinnostiam (obdobne napr. III. ÚS 324/05). Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti tiež viackrát konštatoval, že právo fyzickej osoby na začatie trestného konania proti označenej osobe na základe podaného trestného oznámenia nepatrí medzi základné práva a slobody podľa druhej hlavy ústavy a ani ho nemožno odvodiť z niektorého zo základných práv alebo slobôd.

22. Ani iné orgány verejnej moci nemôžu prijímať také rozhodnutia, ktoré môžu svojimi účinkami porušiť základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb, najmä ak nie sú odôvodnené, sú svojvoľné, arbitrárne a nedávajú odpoveď na podstatu veci (I. ÚS 122/2018). Právo na riadne odôvodnené rozhodnutie o sťažovateľom podanom opravnom prostriedku je samostatnou súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto aj napadnuté upovedomenia namietané v tomto konaní musia obsahovať také odôvodnenie, ktoré odpovie na podstatné námietky sťažovateľky a dá jej na ne aspoň stručnú odpoveď.

23. Ústavný súd nie je prieskumným súdom a jeho úlohou nie je suplovať orgány verejnej moci, ktorým prislúcha interpretácia zákonov v rámci ich právnym poriadkom upravenej pôsobnosti a právomoci. Z ústavného postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia orgánov verejnej moci, prostredníctvom ktorých došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, resp. také, kde k porušeniu základného práva alebo slobody došlo v konaní, ktoré vydaniu samotného rozhodnutia predchádzalo. Skutkové a právne závery príslušného orgánu verejnej moci môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.

24. Po oboznámení sa s obsahom napadnutých upovedomení, ktoré posudzoval vo vzájomnej súvislosti s uzneseniami vyšetrovateľa a napadnutými uzneseniami, ústavný súd zistil, že orgány

činné v trestnom konaní nezasiahli negatívne do podstaty jej práva na inú právnu ochranu, nezmarili jeho zmysel, a preto ho ani nemohli porušiť.

25. Krajská prokuratúra v napadnutých upovedomeniach dala ústavne prijateľným spôsobom odpoveď na podstatu námietok sťažovateľky smerujúcich k záveru, že bola naplnená skutková podstata trestného činu sprenevery, nátlaku a krivej výpovede označovanou osobou, keď odkázala na uznesenia vyšetrovateľa a okresnej prokuratúry a uviedla, že trestné stíhanie je neprípustné z dôvodu premlčania (trestné činy sprenevery a nátlaku) a že nedošlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu krivej výpovede. Jasne uviedla svoje úvahy podporujúce tieto závery a ústavný súd ich spätne dokázal identifikovať, ako to už zhrnul. Pri trestnom čine krivej výpovede krajská prokuratúra v primeranom rozsahu a bez dopustenia sa arbitrárnosti odkazovala na závery všeobecných súdov z konania o určenie vlastníctva. Ústavný súd v uvedených nosných záveroch nezistil prejav sťažovateľkou tvrdenej snahy „zbaviť sa vecí“ či arbitrárnosti odôvodnenia, pretože tým nedošlo k odmietnutiu uplatnenia zákonom priznaných právomocí bez uvedenia konkrétneho dôvodu či k prijatiu neudržateľného záveru, ktorý by nevyplýval zo spisu.

26. K námietke o absurdnosti záveru okresnej prokuratúry o nepreukázaní vedomosti [REDAKOVANÉ] o nepravdivosti jeho výpovede ústavný súd uvádza, že nešlo o jediný dôvod, na ktorom okresná prokuratúra založila svoje rozhodnutie (druhé uznesenie) a bol nasledovaný tvrdením, že uvedenie nepravdy sa má týkať okolnosti, ktorá má podstatný význam pre rozhodnutie orgánu rozhodujúceho vo veci meritorne. Krajská prokuratúra následne uviedla, že okolnosti podpisu zmluvy, prítomnosti osôb a nevyplatenia sumy vzhľadom na odstup času nie je možné riešiť v trestnom konaní, keďže trestné stíhanie je premlčané, a upriamovala pozornosť na časový odstup udalostí od podania trestného oznámenia. Javí sa, že nezotrvala na tvrdení okresnej prokuratúry, ako upriamovala pozornosť sťažovateľka. Uviedla však dôvod, ktorý bol uvedený aj v druhom uznesení, čo ústavný súd považuje za nearbitrárny spôsob vysporiadania sa s námietkou sťažovateľky o potrebe zisťovania skutočností z roku 2014 na účely posudzovania trestného činu krivej výpovede.

27. Sťažovateľkina následná námietka o absolútnom rozpore tvrdenia prokuratúry, že výpoveď svedka [REDAKOVANÉ] nebola rozhodujúca pre rozhodnutia všeobecných súdov, nie je dôvodná. Krajský súd v rozsudku č. k. 8Co/126/2021-387 z 30. mája 2023 uviedol v bode 9, že hoci prvoinštančný súd nevyhodnotil celkom detailne výpoveď svedka [REDAKOVANÉ], to nemohlo mať a ani nemalo za následok nesprávne rozhodnutie v spore. Skutkový stav bol ustálený správne, pokiaľ ide o obsah všetkých dvojstranných právnych úkonov, ktorých obsah postačoval na rozhodnutie v spore. Krajská prokuratúra teda prijateľným spôsobom vystihla obsah rozhodnutí všeobecných súdov a nedopustila sa tvrdených priamych rozporov.

28. K premlčaniu trestného stíhania krajská prokuratúra uviedla jasne svoj záver, že podozrivý nebol odsúdený v premlčacej dobe, ktorú jasne vymedzila pri obidvoch trestných činoch (sprenevera, nátlak). Sťažovateľka nenamietala v sťažnostiach proti uzneseniam vyšetrovateľa, ako ani v žiadostiach o preskúmanie postupu prokurátora, že by aplikácia ustanovení zákona týkajúceho sa premlčania trestného stíhania bola arbitrárna pre zjavný rozpor s ustálenou judikatúrou. Napokon tak neurobila ani v ústavnej sťažnosti, iba všeobecne tvrdila rozpor s pohľadom niektorých orgánov aplikácie, ktoré prerušenie plynutia premlčacej doby v prípade spáchania trestného činu nevykladali

ako odsúdenie páchatel'a. Ústavný súd na tomto mieste nemá dôvod vysloviť záver, ktorá výkladová alternatíva je správna, odkazujúc však na vlastnú judikatúru (PL. ÚS 9/2013) a v nej odkazovanú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, nemá dôvod stotožniť sa s tvrdením sťažovateľky o arbitrárnosti len preto, lebo si orgány činné v trestnom konaní neurobili predbežný záver o tom, či podozrivý spáchal trestný čin sprenevery či nátlaku.

29. K námietke o odignorovaní legálne zhotovenej nahrávky ústavný súd uvádza, že sa s ňou krajská prokuratúra vysporiadala prijateľným spôsobom, keď uviedla, že sa ňou zaoberal odvolací súd a prvoinštančný súd, ktoré konštatovali, že výpoveď nemohla mať ani nemala za následok nesprávne rozhodnutie v spore.

30. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti preberá časti svojich predchádzajúcich podaní (sťažnosti proti uzneseniam vyšetrovateľa a žiadostí o preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia vydaného v trestnom konaní). V rámci argumentácie sa prevažne domáha iného hodnotenia dôkazov, opisuje priebeh udalostí, ako sa mali udiať 16. mája 2014, zneužitie jej hmotnej núdze a prinútenie uzatvoriť nevýhodnú zmluvu, nezaplatenie a ponechanie časti kúpnej ceny [REDAKOVANÉ] a jeho nepravdivú výpoveď. Nesúhlasí so záverom prokuratúr pri posúdení podozrenia z krivej výpovede či otázky premlčania. Ústavný súd týmto sťažovateľka stavia do pozície ďalšej opravnej inštanície, ktorá mu vzhľadom na čl. 124 ústavy neprináleží.

31. Posúdenie, či sú splnené podmienky na začatie trestného stíhania, je v zásade v právomoci orgánov činných v trestnom konaní a ústavný súd do tejto právomoci v zásade nezasahuje, nepredpisuje im, aké úkony by prípadne mali ešte vykonať, keďže sám nie je takýmto orgánom. Orgány činné v trestnom konaní zároveň nemajú právomoc na rozhodovanie občianskoprávných sporov. Ich rozsiahle vyšetrovacie právomoci (ako aj povinnosť náležitého zistenia skutkového stavu veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, v rozsahu nevyhnutnom pre rozhodnutie) by nemali slúžiť na vyhľadávanie a zabezpečovanie dôkazov pre oznamovateľov trestných činov alebo byť dôvodom na neuplatnenie prostriedkov občianskeho práva dotknutými osobami (oznamovateľmi, poškodenými) či na dodatočné revidovanie ich rozhodnutí a záverov.

32. Podľa ustáleného názoru ústavného súdu vymedzenie trestného činu, stíhanie páchatel'a a jeho potrestanie je vecou vzťahu medzi štátom a páchatel'om trestného činu. Štát prostredníctvom svojich orgánov rozhoduje podľa pravidiel trestného konania o tom, či bol trestný čin spáchaný a kto ho spáchal. Účelom tohto procesu je prioritne osvedčenie tohto vzťahu medzi páchatel'om a štátom a ochrana celospoločenských hodnôt, a nie bezprostredná ochrana individuálnych subjektívnych hmotných práv oznamovateľa trestného činu. Právo na vznesenie obvinenia a trestné stíhanie inej osoby na základe podaného trestného oznámenia alebo na podanie obžaloby na súde prokurátorom nie je súčasťou základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. Sťažovateľ ako oznamovateľ trestného činu má zákonné právo domáhať sa len toho, aby sa jeho oznámením či sťažnosťou kompetentný orgán riadne zaoberal. Stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (m. m. II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na inú právnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že orgán verejnej moci nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

33. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti, patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

34. Keďže niet žiadnej spojitosti medzi napadnutými upovedomeniami (a im predchádzajúcim postupom krajskej prokuratúry) a námietkami o porušení základného práva na inú právnu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd sťažnosť odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. apríla 2025

Ladislav Duditš
predseda senátu